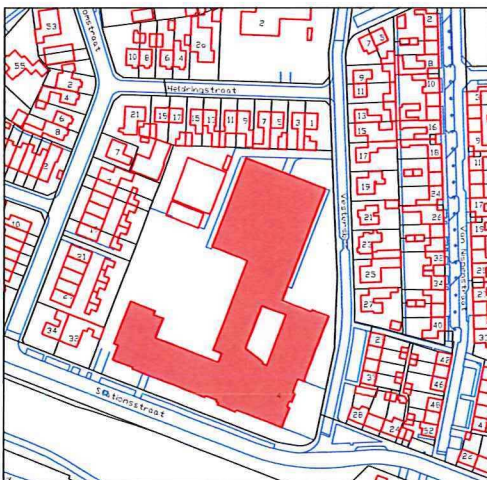

VESTERSBOS 4, vm. LTS

gemeente	: Zevenaar
postcode + plaats	: 6901 BV
straat + huisnr.	: Vestersbos 4
naam object	: -
oorspronkelijke functie	: R.K. Lagere Technische School
huidige functie	: school
bouwjaar	: 1953, uitbreidingen omstreeks 1964 en 2001
ontwerp	: R. van Remmen, Velp
bouwstijl/type	: Delfse School ('Shake Hands')
beschrijver	: H.P. Boer ING
datum opname	: 24-11-2011
datum beschrijving	: 4 april 2012
bronnen	: dossier R.K. Nijverheidsschool

Historie

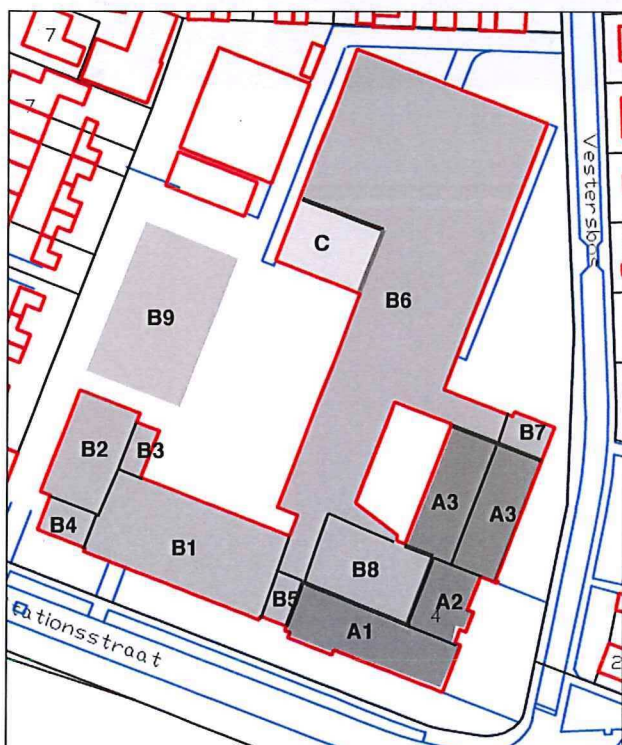
Op 4 februari 1947 wordt de Stichting R.K. School voor Nijverheidsonderwijs in de Liemers opgericht. Na de oorlog was door de groei van de bevolking en de vestiging van industrieën een grote behoefte aan een ambachtsschool in Zevenaar. Dit initiatief werd breed ondersteund door o.a. de organisaties van 'patroons en werklieden', ondernemingen en de gemeentebesturen van Zevenaar, Duiven, Westervoort, Pannerden, Angerlo en Herwen en Aerd. De bestaande scholen in Arnhem, Doesburg en Doetinchem lagen voor de bevolking van deze streek te ver weg. Nadat ook Gedeputeerde Staten, de Inspecteur voor het Nijverheidsonderwijs en het Economisch-Technologisch Instituut voor Gelderland positief adviseerden, stemt de Minister op 17 augustus 1949 in met de tijdelijke ingebruikname van de v.m. lagere school aan de Schoolstraat. Inmiddels is dan begonnen met het maken van nieuwbouwplannen voor een school aan een locatie aan het spoor. Voor het ontwerp van deze nieuwe school is architect Richard van Remmen (14-12-1898 / 23-12-1983) uit Velp verantwoordelijk. De eerste steen van het nieuwe gebouw wordt gelegd op 9 juni 1953. Het leerlingenaantal groeit voorspoedig en de school breidt uit met afdelingen voor metselen en metaalbewerking. Eind 1955 tekent Van Remmen een schetsplan voor de uitbreiding van het bestaande gebouw met een nieuwe vleugel waarin theorielokalen, een overblijfruimte, een gymzaal en praktijkruimten komen. Omstreeks 1966 is deze uitbreiding voltooid. Op enig moment zijn de praktijklokalen aan de achterzijde uitgebreid en recent is het gebouw aan de voorzijde opnieuw uitgebreid met een extra verdieping.

Situering

Het schoolgebouw is gesitueerd op een ruim terrein dat aan de zuidzijde begrensd wordt door de Stationsstraat en aan de oostzijde door het Vestersbos. Langs deze straten wordt het terrein begrensd door een laag gemetseld muurtje afgedekt met een a-symmetrische ezelsrug dat de overgang tussen een gazon en het openbare trottoir markeert. Aan de spoorzijde staan voor het oudste deel van het gebouw drie bomen. Aan de achterzijde is het terrein voor het grootste deel bestraat en ingericht als parkeerterrein. Het binnenterrein is ingericht als speelplaats en biedt plaats aan een aantal rijen met overkapte rijwielstallingen.

Hoofdropzet

De school heeft een complexe opzet die in drie bouwcampagnes tot stand gekomen is. Deel A betreft het oorspronkelijke gebouw uit 1953 op de hoek van de Stationsstraat en het Vestersbos dat bestaat uit een gebouw op een langgerekte rechthoekige plattegrond van twee bouwlagen onder een zadeldak (deel A1), dat via een verdiepingloos tussenlid (deel A2) onder een plat dak verbonden is met twee geschakelde verdiepingloze praktijkvleugels (deel A3) onder zadeldaken. In het begin van de jaren '60 is de school uitgebreid met bouwdeel B, dat bestaat uit een gebouw op een langgerekte rechthoekige plattegrond aan de Stationsstraat onder een plat dak (B1) dat via een tussenlid (B5) met daarin een trappenhuis verbonden is met deel A.

Aan de westzijde is de gymzaal met een plat dak gesitueerd (B2) die verbonden is met verdiepingloze kleedruimten (B4) en een toestellenberging (B3). Aan de achterzijde en aan het binnenplein zijn onder een plat dak verdiepingloze praktijkruimten gerealiseerd (B6), van de bestaande praktijklokalen gescheiden door een binnentuin. Deze ruimten zijn later uitgebreid met een extra lokaal (C). Op het schoolplein staan vijf rijen met overkapte rijwielklemmen (B8). Tenzij anders aangegeven zijn de kozijnen, deuren en ramen vervangen in kunststof met een roedeverdeling en aan de onderzijde ceramische lekdorpelstenen. De beschrijving van het exterieur en het interieur is per bouwfase en de daar binnen te onderscheiden bouwdelen.

DE SCHOOL UIT 1953 (DEEL A)

Hoofdvleugel A1

exterieur

De buitengevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband. Aan de onderzijde hebben de gevels een terugliggende gemetselde plint onder een rollaag. De langsegevels worden aan de bovenzijde afgesloten met een overhoekse muizentand onder de overstekende bakgoot die ondersteund wordt door gootklossen. Tenzij anders vermeld worden de vensters aan de bovenzijde afgesloten met een betonlatei. Het dak wordt gedekt met ceramische gesmoorde dakpannen.

voorgevel

De voorgevel is asymmetrisch ingedeeld. Oorspronkelijk was uiterst rechts op de begane grond de hoofdtoegang, deze is bij de uitbreiding met deel B vervangen door een venster. De gevel is tien vensterassen breed. De vensters van de meest rechtse vensteras hebben een omlijsting van sierbeton. De zes volgende vensters zijn op de verdieping groot (3 x 3 ruiten) en op de begane grond kleiner (92 x 2 ruiten) uitgevoerd. De resterende drie vensters aan de linker zijde op de verdieping zijn klein en voorzien van een omlijsting in sierbeton. Dit deel is op de begane grond licht uitgebouwd met een later toegevoegde erker.

achtergevel

De achtergevel is op de begane grond ingebouwd. Aan de linker zijde is een half uitgebouwd forse gemetselde schoorsteen in de gevel opgenomen. Deze schoorsteen is afgedekt met een betonnen plaat. Rechts daarvan telt de gevel negen vensters, waarvan de twee meest rechtse vensters groter uitgevoerd zijn.

rechter zijgevel

De rechter zijgevel is asymmetrisch ingedeeld en twee vensterassen breed. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met dakoverstek op klossen. Alle vensters zijn voorzien van een omlijsting in sierbeton. Op de begane grond is rechts een laag geplaatst breed venster. Links daarvan is wat hoger een vierkant venster geplaatst. Deze vensters zijn aan de buitenzijde beschermd met een diagonaal geplaatst smeedijzeren roosterwerk. Op de verdieping is aan de rechter zijde ter hoogte van het trappenhuis een groot venster met een omlijsting van sierbeton aangebracht. Dit venster heeft een stalen kozijn met een roedeverdeling (3 x 4) dat gevuld is met gekleurd glas-in-lood met een figuratieve voorstelling van het onderwijs en de ontwikkeling van de jeugd met centraal een onderwijzer met daar omheen spelende kinderen, de kerk, ouderlijke zorg en het uitvoeren van een ambacht. De voorstelling is rechtsonder gesigneerd ...elt sept '58.

interieur

Het gebouw is op de begane grond en op de verdieping ingedeeld met een gang langs de achtergevel en aan de voorzijde op de begane grond kantoren en op de verdieping leslokalen met in de gangwand grote vensters gevuld met brute-draadglas.

Aan de oostzijde is tegen de eindgevel de verdiepingstrap gesitueerd, die uitgevoerd is in de vorm van een gesloten betonnen bordestrap met een smeedijzeren balustrade met houten handleuning. De treden en de bordessen zijn afgewerkt met ceramische tegels en langs de binnenboom afgesloten met een zwarte natuurstenen band. Langs de buitenboom is een rand zwarte ceramische tegels aangebracht. De gepleisterde wanden van het trappenhuis zijn met een smal bandje van zwarte ceramische tegels voorzien van een lambrisering. De vloer in de hal voor het trappenhuis is bekleed met natuursteen vloertegels in stroken, waarschijnlijk Comblanchien.

De kapconstructie is opgebouwd uit gordingen die ondersteund worden door houten spanten met diagonaal aangebrachte hanenbalken.

Tussenlid A2

Hoewel in de oorspronkelijke opzet de hoofdvleugel al met een tussenlid verbonden is met de praktijklokalen, is het huidige bouwdeel ontstaan bij de uitbreiding van de school, waarbij de toegang van de Stationsstraat verplaatst is naar het Vestersbos.

exterieur

De in schoon metselwerk opgetrokken gevel aan het Vestersbos is asymmetrisch ingedeeld en ligt terug ten opzichte van de zijgevel van de hoofdvleugel en de gevel van de praktijklokalen. Het bovenste deel van de gevel is uitgevoerd als schijngewel die boven de achterliggende daken uitsteekt en aan de rechter zijde in een rechte hoek doorloopt voor het hellende dak van het praktijklokaal.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door betonbanden met ter hoogte van de koppelnaden in het onderliggende metselwerk opgenomen uitkragende betonnen klossen. Het bovenste deel van de gevel is blind en uitgevoerd in siermetselwerk in recht boven elkaar liggende koppen waarbij de stenen om en om en per laag verspringend verdiept verwerkt zijn.

Ongeveer halverwege is een houten luifel aangebracht, die aan de rechterzijde in de vorm van een open pergola uitgevoerd is. Ter plaatse hiervan wordt de luifel aan de voorzijde ondersteund door vier stalen kolommen die rusten op een gemetseld voetmuurtje. Onder de luifel is over de gehele breedte een stoep aangebracht, die afgezet is met een natuurstenen band en die voor de toegangspui afgewerkt is met natuursteentegels. Het onderste deel van de gevel is ingedeeld met uiterst rechts twee hooggeplaatste liggende vensters, afgedekt met een rollaag. Links daarvan is een dichte pui met loopdeur die grenst aan een brede toegangspui met dubbele deuren, zijlichten en bovenlichten. Geheel aan de linker zijde is een vierkant venster afgedekt met een rollaag geplaatst.

interieur

Het tussenlid bestaat voor het grootste deel uit een brede verbindingshal die grenst aan de entree met aan de straatzijde sanitaire ruimten. De vloer is afgewerkt met in stroken gelegde tegels van travertin. Het plafond bestaat uit blanke houten schroten met open voegen. De kopwand van de aangrenzende aula is over de gehele breedte gedecoreerd met een muurschildering in kleur, met een gestyleerde voorstelling van verschillende ambachten, kunsten en nijverheid. Het werk is linksonder gesigneerd *Jan Schoemaker 1971*. De Oldenzaalse kunstenaar Jan Schoemaker (1923) is vooral bekend als glazenier en maker van wandplastieken en muurschilderingen uit de periode 1945-1970. Hij maakt vooral traditioneel werk dat op een ambachtelijke wijze tot stand komt.

Praktijklokalen A3**exterieur**

De gevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband. Aan de onderzijde hebben de gevels een terugliggende gemetselde plint onder een rollaag. De langsgevels worden aan de bovenzijde afgesloten met een betonbalk die één geheel vormt met de overkragende goot. Het flauw hellende zadeldak is gedekt met een bitumineuze dakbedekking.

De gevel aan het Vestersbos is tien vensterassen breed. Aan de rechter zijde is een dubbele deur onder een bovenlicht aangebracht, geflankeerd met vierruits vensters met een bovenlicht. De overige vensters hebben een indeling met zes ruiten een bovenlicht.

De gevel aan de binnentuin is tien vensterassen breed. De grote vensters hebben een indeling met negen ruiten.

interieur

De hoofdstructuur van dit bouwdeel bestaat uit aan weerszijden van een centraal in lengterichting lopende gang met aan weerszijden praktijklokalen.

UITBREIDING VAN DE SCHOOL OMSTREEKS 1960 (DEEL B)**Hoofdvleugel B1****exterieur**

De buitengevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband. Aan de onderzijde hebben de gevels een gemetselde plint onder een rollaag. De bovenzijde wordt afgesloten met een dakoverstek met een schuin naar binnen geplaatst boeiboord. De aan het begin van deze eeuw geplaatste dakopbouw in de vorm van een tweede verdieping met tegen de linker zijgevel aangebrachte noodtrappenhuis valt buiten de bescherming.

voorgevel

De voorgevel is zeven vensterassen breed. Voor de tweede travee van links is op de begane grond een betonportaal geplaatst, dat behoort bij een nu niet meer bestaande toegang. De gevelopeningen zijn over de hoogte van de gehele bouwlaag ingevuld met drieledige glaspuien met een borstwering. Aan de rechter zijde zijn zowel op de begane grond als de verdieping zes kleine vierkante vensters, afgesloten met een rollaag aangebracht.

achtergevel

De achtergevel is acht vensterassen breed. De gevelopeningen zijn over de gehele hoogte van de bouwlaag ingevuld met drieledige glaspuien met een borstwering.

linker zijgevel

De linker zijgevel is blind en op de begane grond ingebouwd door de gymzaal (B2) en de kleedruimten (B4).

Gymzaal B2, toestelberging B3 en kleedruimte B4**exterieur**

De buitengevels zijn opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband. Aan de onderzijde hebben de gevels een gemetselde plint onder een rollaag. De bovenzijde wordt afgesloten met het afgetimmerde dakoverstek van de platte daken.

gymzaal B2

De noord- en de zuidgevel zijn blind, in de oostgevel is boven het platte dak van de toestellenberging een klein venster aangebracht. De westgevel is vijf vensterassen breed. Oorspronkelijk waren de vensters waarschijnlijk over de gehele hoogte boven een lage borstwering geplaatst, in de huidige situatie zijn deze grotendeels dichtgemetseld met aan de bovenzijde onder het overstek lagere vensters.

toestelberging B3

Behoudens een deur onder een rollaag aan de linker zijde van de oostgevel zijn de gevels van de toestelberging blind.

kleedruimte B4

In de gevels van de kleedruimte zijn aan de westzijde twee kleine hoog geplaatste vierkante vensters onder een rollaag aangebracht. De zuidgevel bevat vijf van dergelijke vensters met rechts daarvan een deur onder een betonlatei.

Tussenlid B5

Het tussenlid bevat aan de zuidzijde het trappenhuis en is aan de noordzijde in het begin van deze eeuw een stuk uitgebouwd. Aan de zuidzijde heeft dit bouwdeel een dakschild, dat aansluit op het platte dak.

De verdiepingstrap is bij de uitbreiding omstreeks 1960 geplaatst en bestaat uit een bordestrap met twee tussenbordessen.

exterieur

De gevel aan de Stationsstraat bestaat over de gehele breedte en vrijwel de gehele hoogte uit een glaspui. Onder de dakvoet is een strook met een horizontale gevelbeschieting aangebracht. Het dak is gedekt met gesmoorde ceramische dakpannen. De achtergevel valt buiten de bescherming.

interieur

De betonnen trap heeft een smeedijzeren balustrade met V-vormige balusters en een met een kunststofprofiel afgewerkte handleuning. De treden zijn afgewerkt met kwartsiet tegels en de vloeren van het trappenhuis zijn belegd met composiet marmertegels.

Praktijklokalen B6 en B7

De hoofdpzset van dit bouwdeel bestaat uit 2 clusters met praktijklokalen, die met gangen en een grote hal verbonden zijn met het oudste deel van de school. Het dak van de praktijklokalen is hoger dan dat van de aangrenzende gangen. De hoofdconstructie bestaat uit een betonskelet op een vast stramien dat tot de gevels doorgezet is.

exterieur

De hoger opgetrokken gevels van de praktijklokalen zijn aan de bovenzijde afgesloten met een overstekende betonnen dakrand met daar onder over de gehele breedte een betonnen gevelbeplating met per travee een vierkante licht- en luchtopening waarvan de rand een stukje buiten het gevelvlak uitsteekt. De ruimte tussen de betonkolommen is gevuld met glaspuien boven een gemetselde borstwering.

oostgevel

Van de oostgevel aan de binnenplaats zijn de vier zuidelijke traveeën over de gehele hoogte en breedte gevuld met glaspuien, de drie linker puien zijn nog origineel en uitgevoerd in staal. De meest rechtse travee aan de binnenplaats is voorzien van vier kleine vierkante vensters onder een rollaag. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een afgetimmerd dakoverstek.

De oostgevel van de praktijklokalen aan het Vestersbos is 14 traveeën breed.

noordgevel

De noordgevel van het rechter deel van bouwdeel B6 bestaat uit hoge delen links en rechts, gescheiden door de kopgevel van de verbindingsgang. Het linker deel is vier traveeën breed en ingevuld met glaspuien, het rechter deel is ook vier traveeën breed en ingevuld met roldeuren. De kop van de gang is ook voorzien van een roldeur.

De noordgevel van bouwdeel B7 wordt gevormd door de kopgevel in het verlengde van praktijklokaal A3. Deze gevel is opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een betonnen dakoverstek. De gevel heeft aan de onderzijde een gemetselde plint met aan de bovenzijde een rollaag. Dit geveldeel is asymmetrisch ingedeeld met op de begane grond vier deuren; drie enkele en één dubbele deur.

Van het deel rechts hiervan zijn de drie linker traveeën ingevuld met glaspuien boven een gemetselde borstwering, het deel uiterst rechts is blind. Dit geveldeel wordt aan de bovenzijde afgesloten door het afgetimmerde dakoverstek van het platte dak.

zuidgevel

De zuidgevel die grenst aan de binnenplaats is drie traveeën breed en over de gehele hoogte en breedte ingevuld met originele stalen glaspuien. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een afgetimmerd dakoverstek.

westgevel

Het linker deel van de westgevel ter plaatse van de praktijklokalen is acht traveeën breed. Het rechter deel van deze gevel aan het speelplein is opgetrokken in schoon metselwerk in klezorenverband en wordt aan de bovenzijde afgesloten met een betonnen dakoverstek. De gevel heeft aan de onderzijde een gemetselde plint met aan de bovenzijde een rollaag. Dit geveldeel is asymmetrisch ingedeeld met geheel links vier traveeën gevuld met glaspuien boven een gemetselde borstwering. Rechts daarvan zijn een enkelvoudig venster en twee drieledige glaspui boven een borstwering aangebracht. Rechts is de leerlingentoegang, bestaande uit een in een portiek gesitueerde en geheel in glas uitgevoerde concierge-loge met links en rechts een dubbele toegangsdeur. In het muurdeel rechts van de entree is een deur geplaatst.

interieur

De vloer van de hal bij de leerlingentoegang is afgewerkt met composiet marmertegels.

Aula B8

De aula is verdiepingloos en heeft alleen aan de binnentuin vensteropeningen. Aan de overige zijden is de aula ingebouwd.

exterieur

Aan de zijde van de binnentuin is de aula uitgebouwd met een erker met wigvormige plattegrond. De gevel van deze erker is over de gehele breedte ingevuld met een samengestelde glaspui.

interieur

Op de in schoon metselwerk uitgevoerde oostwand is een collage van ongesigneerde muurschilderingen aangebracht met gestileerde voorstellingen uit klassieke opera's.

Rijwielstalling B9

Aan de westzijde van het schoolplein staan vijf rijwieloverkappingen met Y-vormige daken in rijen naast elkaar. Van de open overkappingen zijn de vier meest noordelijke rijen dubbel uitgevoerd, de zuidelijke rij is enkelvoudig en heeft een lessenaardak. De prefab betonnen constructie van de overkappingen bestaat uit vier Y-vormige spanten met aan de kopzijden taps toelopende betonnen wanden met links en rechts drie cirkelvormige openingen. De spanten en de

eindwanden zijn onderling verbonden met betonnen gordingen die ter plaatse van de eindoverstekken verjongd zijn. De daken zijn gedekt met gegalvaniseerde stalen golfplaten.

UITBREIDING PRAKTIJKLOKALEN (DEEL C)

In eenzelfde vormgeving als de aansluitende praktijklokale is in het laatste kwart van de vorige eeuw een uitbreiding gerealiseerd aan de zijde van het speelplein. In de in schoon metselwerk uitgevoerde eindgevel zijn twee vierledige vensters aangebracht.

WAARDERING

Dit gebouwencomplex is in historisch opzicht van groot belang voor de gemeente Zevenaar. Helaas heeft het oorspronkelijke ontwerp door latere verbouwingen en uitbreidingen veel van haar authenticiteit verloren. Verder is de architectonische en ruimtelijke kwaliteit van de verschillende uitbreidingen aanmerkelijk lager dan die van de oorspronkelijke gebouwen. Daardoor voldoet het object niet aan de door de gemeente Zevenaar gestelde criteria voor plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst.

algemeen historische waarden

- De school is van belang als voorbeeld van een Rooms-Katholiek opleidingsinstituut voor nijverheids- en industriearbeiders dat kort na de Tweede Wereldoorlog moest voorzien in de toenemende vraag naar geschoolde arbeidskrachten.
- De school is van belang vanwege ordening en samenhang tussen de verschillende bouwdelen die een afspiegeling vormt van de verschillende vakgebieden en vaardigheden die hier in de loop der tijd onderwezen werden.

ensemblewaarden en stedenbouwkundige waarden

- Het complex is prominent gelegen aan het spoor met een duidelijk afleesbare hiërarchie tussen de theorielokalen en de kantoren aan de straatzijde en de daar achter liggende praktijklokale, gymzaal en aula die gelegen zijn aan een groot speelplein en voor een deel gegroepeerd zijn rond een binnentuin.

architectuurhistorische waarden

- De school is van belang als representatief voorbeeld van naoorlogse scholenbouw in stapelbouw met lokale aan een gangenstructuur en centrale trappenhuizen en de combinatie daarvan met omvangrijke praktijklokale in laagbouw die daarmee verbonden zijn.
- De school is van belang voor het oeuvre van architect R. van Remmen.
- De school is van belang vanwege de uit de bouwtijd bewaard gebleven binnenafwerking en de aangebrachte wandschilderingen en glas-in-lood vensters.

Overzicht van de binnenplaats.

Hoofdentree in het tussenlid aan het Vestersbos.